

Élő vad felvételéről lévén szó, korábban egy-egy ilyen „élő-vad-kép” inkább látszott a bokrok, bozót közé állított kitömött állat, mint eleven vad képeink, míg Johnson képeink a lüktető élet, az eleven mozgás, az egészséges erő és a varázslatos trópusi hangulat van megrögzítve.

A sok szép és élethű kép közül a bozótban szundikáló tizenöt elefántot említtem, amint az egyik vén mama támadásra készen áll; szinte félelmet keltő a rohanva támadó orrszarvú, melyet Johnsonné abban a pillanatban terít le, mikor 4 méternyire közelítette meg a fényképezőgépet; nem kevésbé meglepő látvány a tizennégy főből álló zsiráfcsapat közvetlen közletről; szinte szemkápráztató képeket nyújtanak a vízre induló, ott ivó csikos zebrák.

De hármennyit is sorolnék fel, nem tudom ezt a művet kelően ismertetni. Ezeket a képeket látni és olvasni kell magát az érdekes könyvet.

A mű beszerezhető F. A. Brockhaus kiadónál (Leipzig, Querstrasse 16.).

F. M.

K Ü L Ö N F É L É K

SZEMÉLYI HIREK

Tomasovszky Imre ny. miniszteri tanácsos, a Közgazdaságtudományok doktora. Tomasovszky Imre erdőmérnököt, ny. miniszteri tanácsost, a Közgazdasági Egyetem, a soproni m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola és a Budapesti Kereskedelmi Akadémia fakereskedelmi szaktanfolyamának megbízott előadóját május hó 28-án a Közgazdasági Egyetemen „summa cum laude” a Közgazdaságtudományok doktorává avatták.

Tomasovszky irodalmi munkásságával, előadásaival évek óta szolgálja az erdőszet érdekeit. Ő szervezi meg 1909 óta a Budapesti Kereskedelmi Akadémián a fakereskedelmi szaktanfolyamokat: az 1926. évben a soproni főiskolán a tengerentúli fákról, majd 1930. ugyanott „A bányafá”-ról tartott kollégiumokat. Az 1929. év óta a Közgazdasági Egyetem mezőgazdasági szakosztályán az „Erdészettan” c. kötelező tantárgyat adja elő. Az 1930. évben „A bányafa” c. tanulmányával az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyetemen egyik irodalmi díját nyerte el. Nyugdíjba vonulása után, 1927-től nagy agitációt fejt ki az erdőgazdasági statisztika művelése körül.

Örömmel adunk számot kartársunk igazán ritka teljesítmé-

nyéről s szívből sok szerencsét kívánunk a doktorátushoz. Kívánjuk továbbá, hogy az erdészet terén bő irodalmi tevékenységével, valamint tanulságos előadásaival még további gazdag érdemeket szerezhessen.

Vitéz kisérei Rédey László főerdőmérnök kitüntetése.
A Budapesti Közlöny 1931. évi május hó 31-én megjelent számából vettük a következő hivatalos híradást:

„A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére megengedem, hogy a Vitézi Rend fennállásának 10-ik évfordulója alkalmából a Rend felépítésében és fejlesztésében szerzett érdemeiért vitéz kisérei Rédey László főerdőmérnök, járási vitézi hadnagy-nak elismerésem tudtul adassék.

Kelt Budapesten, 1931. évi május hó 26. napján.

Horthy s. k.

Gróf Bethlen István s. k.

Örömmel gratulálunk kollégánk magas kitüntetéséhez.

Halálozások. *Muck* András m. kir. erdőtanácsos, a főiskolai tanulmányerdő gondnoka, egyesületünk rendes tagja, folyó évi május hó 20-án Sopronban, 50 éves korában, súlyos és hosszú szenvedés után elhunyt.

A megboldogult erdészeti főiskolai tanulmányainak elvégzése után, 1906-ban, mint m. kir. erdőmérnökgyakornok, a volt lipótvári főerdőhivatalnál kezdte meg szolgálatát. 1907-ben a vadászerdei m. kir. erdőőri és vadőri szakiskolához helyezték át, ahol tanársegédként működött. Itt nevezték ki 1915-ben erdőmérnökké. A vadászerdei szakiskolánál töltött 11 évi szolgálata után az összeomlás alkalmával, amikor a szakiskola Tatára költözött, 1918 április havában, a görgényszentimrei erdőőri és vadőri szakiskolához lett áthelyezve. Állását azonban Görgényszentimrének időközben történt elszakítása következtében már nem foglalhatta el. 1918-ban főerdőmérnökké lépett elő. 1919-ben a soproni főiskolai menza gazdasági ügyeinek a vezetésével lett megbízva, majd pedig a főiskola soproni tanulmányerdeinek lett a gondnoka. 1927-ben m. kir. erdőtanácsossá nevezték ki.

Úgy a szakiskolánál, mint a tanulmányi erdők kezelésénél kiváló és értékes szolgálatot teljesített, amelyekért előljárói részéről mindenkor a legteljesebb elismerésben részesült. Kollégái kedves, közvetlen modoráért s számos egyéb kiváló személyi tulajdonságáért őszintén szerették. Kár, hogy a kérlelhetetlen sors ily korán ragadta el családjá és barátai köréből.

A megboldogultat május 21-én helyezték örök nyugalomra nagyszámú barátainak élénk részvéte mellett.

Fröhlich Ágoston, ny. uradalmi erdőmester Budapesten folyó évi május hó 25-én, életének 88-ik évében elhunyt. Egy nagy

erdészcsalád feje húnyta le szemét ily szép korban örök álomra. Mindkét fiát erdésznek nevelte. Brunó a földm. min. erdőfelügyeleti osztályainak jelenlegi vezetője és Árpád az Eszterházy hercegi hitbizománynak volt az erdőmérnöke. Veje néhai May Róbert, az Andrassy Gyula hitb. uradalom főerdésze volt. Unokái May Ottó, gr. Károlyi József uradalmában erdőmérnök és May (Ijjász) Ervin m. kir. segéderdőmérnök.

Fröhlich Ágoston Szászországban a tharandi erdészeti akadémiaát végezte. Eleinte Lipcse városánál szolgált, majd 1870-ben Magyarországra költözött s néhai gr. Forgách Kálmán mándoki uradalmánál mint erdész vállalt állást; 1879-ben néhai gr. Forgách István nagyszalánci uradalmához került, ahol mint erdőmester, negyven éven át volt szolgálatban. 1908-ban nyugdíjba vonult s azóta Budapesten, budai kis házában élte csendes és nyugodt napjait.

1910-ben vesztette el feleségét, 1915-ben Sándor fiát, aki az orosz harctéren hősi halált halt, majd 1928-ban Árpád fia húnyt el váratlanul. Ezek a csapások igen erősen hatottak az öregúr lelkére, megtámadták a különben rendkívül erős szervezetét is.

Fröhlich Ágoston nem mindennapi ember volt. Erős jelleme, puritán és becsületes gondolkodása jellemzi egész életét, működését. A tharandi akadémián az erdészeti tudományok világhírű művelői voltak a tanárai, ezek között Preszler, Judeich, Willkomm stb. Alaposan képzett s izig-vérig erdész és vadász volt. A mándoki uradalomban hatalmas része volt annak az ákácerdőgazdaságnak a kifejlesztésében, amelyről néhány évvel ezelőtt az Erd. Lapok hasábjain gr. Forgách Balázs adott szakszerű ismertetést. — Alaposságára jellemző, hogy a szalánci hatalmas erdőgazdaságot saját maga készítette üzemterv szerint kezelte — noha erre az uradalom törvény szerint kötelezve nem volt. A kir. erdőfelügyelők a legnagyobb elismeréssel adóztak neki, valahányszor ellenőrző útjukban megvizsgálták az erdőkezelést. — Különös érdeme, hogy az erdő használatánál a legszigorúbb tartamosságot követte s a felújítás legeredményesebb keresztülvitelére és a fiatalosok ápolására is igen-igen nagy gondot fordított.

A szalánci uradalomban ő létesítette azt a hatalmas vadaskertetet, amely pompásan fejlett agancsosairól annak idején híres volt.

Fröhlich Ágoston teljesen magyarrá lett, de nemcsak az állampolgárság megszerzése által, hanem szívében is; a magyar nyelvet szóban, írásban csaknem tökéletesen elsajátította.

A megboldogultat folyó évi május hó 27-én helyezték örök nyugalomra Budapest III. kerületének temetőjében a nagyszámban megjelent kartársak és tisztelőinek őszinte részvéte mellett.

Béke hamvaikra.

Papp Béla miniszteri tanácsos ünnepeltetése. A földművelésügyi miniszter úrnak az az intézkedése, mellyel Papp Béla min. tanácsost az erdészeti főosztály vezetésével bízta meg, általános és osztatlan örömet keltett.

Papp Béla munkatársai nem elégedtek meg azzal, hogy örömknek csak a sablonos üdvözlések alakjában adjanak kifejezést, hanem a személye iránt érzett szeretet arra is készítette őket, hogy a régi selmeci szokáshoz híven, őt fehér asztal mellett is ünnepeljék.

Ez a barátságos és kedves összejövetel május hó 16-án zajlott le a budai Pálffy-téri vendéglőben.

Papp Béla barátai és tisztelői közül mintegy százan jelentek meg ezen az összejövetelen s adtak kifejezést szeretetüknek és ragaszkodásuknak.

A földművelésügyi minisztérium majdnem minden osztálya résztvett az összejövetelen, élén dr. Mayer Károly földművelésügyi adminisztratív államtitkárral, aki megjelenésével és kérészetlen szavaival ez alkalommal is kifejezésre juttatta, hogy a magyar erdészettel együtt érez s annak sorsát szívéen viseli.

A megjelentek nevében Payer István nyug. h. államtitkár tartott beszédet, melyben a magyar erdészet nevében üdvözölte Papp Béla miniszteri tanácsost, rámutatott a megbízatás fontosságára, kifejezésre juttatván azt is, hogy a földművelésügyi miniszter úr ezen bölcs intézkedésével a magyar erdészet régi vágya teljesült. Örömének adott kifejezést a megjelentek szép száma felett, de különösen kiemelte azt, hogy az összejövetelt dr. Mayer Károly államtitkár úr megjelenésével megtisztelte.

A beszédre Papp Béla miniszteri tanácsos, majd dr. Mayer Károly államtitkár válaszolt s végül az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezetője, Biró Zoltán nyug. miniszteri tanácsos intézett baráti szavakat az ünnepelthez.

A szeretetnek és örömknek ez a megnyilatkozása még sokáig emlékezetünkben fog maradni, egyrészt megnyugvásul szolgálhat mindenkinek, akik Papp Béla személyétől a magyar erdészet felvirágoztatását várják, másrészt pedig útmutatásul szolgálhat arra is, hogy ezt a baráti együttérzést, ami az összejövetelen megnyilvánult, ápolni s a régi selmeci kollegialitáshoz hasonlóan, fenntartani kell.

Az összeadás eredménye helyességének ellenőrzése. Ezen a címen az Erdészeti Lapok idei V. füzetében Kőfalusi Győző „általa kitalált eljárást” ismertet. Nem vonom kétségbe, hogy ő valóban kitalálta, csak azt jegyzem meg, hogy nem újat talált ki, mert ez az eljárás nem egyéb, mint az 'ú. n. „kilences próba”, amely az általam írt „Számtan” könyvnek 26. lapján is le van írva, s amelyet ismerttettem a méhaivá vált „Magyar Erdész” 1905. évi február 15-iki számában is.

Azzal is tartozom az igazságnak, hogy nem is én találtam ki. Valamelyik tanáromtól tanultam, de bizony már arra sem emlékezem, hogy melyiktől. A kilences próbát (azért hívják így, mert a számjegyek összeadogatásánál a 9-est és a 9-et adó számjegyeket kockázat nélkül mellőzhetjük) tulajdonképpen a szorzás ellenőrzésére szokta, aki szokta, használni, de minthogy a szorzás — mint számtani művelet — rövidített összeadás, jó az annyira-amennyire az összeadásra is, bár itt hosszadalmassága miatt alig nyújt valami előnyt.

De nem is az, eddig mondottak készítettek tulajdonképpen felhasználásra, hanem Kőfalusinak az az eljárása, hogy: „Ha a két összeg ellenőrző számai megegyeznek, számításunkban teljesen megnyugodhatunk.”

Sajnos, éppen ez a teljes megnyugvás nem lehet meg, mert a próba néha sem a szorzásnál, sem az összeadásnál nem mutatja meg a hibát. Erre szolgáljanak csak példaként az alábbiak:

$1. \begin{array}{r} \overset{6}{4} \overset{3}{8} \overset{8}{3} \times 2 \cdot 06 \\ \hline 966 \\ 2898 \\ \hline 994 \cdot 98 \\ \textcircled{3} \end{array}$	$2. \begin{array}{r} \overset{3}{4} 83 \times 2 \cdot 06 \\ \hline 966 \\ 2898 \\ \hline 125 \cdot 58 \\ \textcircled{3} \end{array}$
$3. \begin{array}{r} \overset{2}{3} 5966 \overset{6}{\times} \overset{3}{1} 2 \\ \hline 71932 \\ 431 \cdot 592 \\ \textcircled{6} \end{array}$	$4. \begin{array}{r} 35966 \overset{6}{\times} 12 \\ \hline 611932 \\ 971 \cdot 592 \\ \textcircled{6} \end{array}$
$5. \begin{array}{r} \overset{9}{8} \cdot 715 \\ 609 \\ 4 \cdot 567 \\ 6 \cdot 782 \\ \hline 20 \cdot 763 \\ \textcircled{9} \end{array}$	$6. \begin{array}{r} \overset{3}{6} \cdot 474 \\ 3 \cdot 935 \\ 1 \cdot 286 \\ 5 \cdot 705 \\ \hline 19 \cdot 200 \\ \textcircled{3} \end{array}$

A 2. példánál csak azt hibáztuk el, hogy a 6-tal való részlet-szorzatot a zéró miatt nem két hellyel kezdtük, 'kijjebb. Ezt a hibát a 9-es próba sohasem mutatja meg. A próba jót mutat s a 125.58 mégis hibás. Hibás a jó próba dacára a 4. példa eredménye is. Az 5. példánál a helyes eredmény 20,673, a 6-iknél pedig 17,400, pedig a próba a hibás eredményekkel is jót mutat.

De lehetne számtalan példát felsorakoztatni, mert számolásnál hibázni a fentieknél — hogy úgy mondjam — még néha otrombábbul is szoktunk.

Béky Albert.

A famagvak rétegelése, előcsiráztatása. Az Erdészeti Lapok idei III. füzetében Roth Gyula erről a tárgyról szóló cikkében egyebek közt azt írja, hogy: „A rétegelésnek azt az eljárását, amit Béky leír — 5. cm vastag magréteg —, nem találom megfelelőnek. A rétegelt magból mindig csak egy-egy réteget szabad

kirakunk, ne jusson két vagy több sor egymásra stb.” Alább: „Nem találtam célszerűnek a tisztán gödörbe való rétegelést sem; a mag kisedésével több a baj, mintha ládába rétegelünk.”

Úgy látom, hogy Roth Gyula nem elég figyelmesen olvasta el az idei I. füzetben megjelent cikkemet. Itt u. i. ezt írom: „Az árok fenekére úgy 5 cm vastag rétegben egyenletesen homokot vagy porhanyó földet terítünk s erre ugyanoly vastagságban magot. *A kettőt gereblyével jól összekeverjük, hogy a mag csomósan sehol se legyen.* Ezután homokot (földet) és magot rétegenként éppen úgy terítünk el és *keverünk össze*, míg az árokból már csak úgy 10 cm-nyi marad üresen.”

Az általam leírt mód szerint tehát a magvak a valóságban nem rétegekben vannak a földben, hanem a homokkal (földdel) teljesen össze vannak keverve úgy, hogy szinte minden szem mag külön van és így homokkal van körülvéve. Ugyanebben a cikkben fentebb a magnak és homoknak elkülönített rétegekben történő elhelyezéséről éppen megírtam, hogy: „Ha a magrétegek vastagok... megtörténik, hogy a magnak közbenső rétegei vagy a rétegeknek közbenső magszemei — a rétegek és magszemek szigetelő hatása folytán — nem jutnak elég nedvességhez s így nem szívják ezzel tele magukat, héjuk nem lágyul meg s belük nem duzzad meg.”

A magvak elföldelésénél a lényeg tehát az, hogy azok nedvességhez jutva megduzzadjanak, meglágyuljanak. A rétegenként való berakás csak azért szükséges, mert így egészen jól össze lehet keverni a magot a homokkal, míg ha pl. 50—60 cm mély árokba egyszerre belezúdítanánk az oda szánt magot és homokot, ezeket így jól összekeverni nem lehetne.

Az összekeverés pedig a legtöbb esetben nagyon fontos. Csapadékos, nedves levegőjű éghajlat alatt, vagy egyébként is nyirkos talajban az elkülönített rétegekben avagy földbehelyezett ládában történő rétegezés is megfelelhet, de ellenkező viszonyok között *csakis az összekeverés ad biztos eredményt.* A homok és föld sokkal higroszkopikusabb, mint a mag, minélfogva ezek alulról és oldalról is odavezetik a magvakhoz a nedvességet, ha felülről nem is jutna hozzájuk elegendő.

Elődeink — többek közt Tomcsányi Gusztáv is — ládába *rétegették* a magvakat, mert mind a hegyvidéki viszonyok szerint cselekedtek. Azóta az Alföldön e téren mást is tapasztaltunk s ennek alapján még azt is mondhatom, hogy *amely mag-elföldelési mód az Alföldön biztos eredményhez juttat, biztosabb az a hegyvidéken is.* Lehet néha a ládába való rétegelés is jó, de a láda fája már maga teljesen elszigeteli a magvakat a környező földtől s a ládában pedig az elkülönített rétegek szintén szigetelők.

Béky Albert.

Szovjetország erdő- és fagazdasága. Buchholz Ervin eberswaldei mérnök a Wiener Allgemeine Forst- und Jagdzeitung idei évfolyamának 18., 19. és 20. számaiban megjelent figyelemreméltó tanulmányában Szovjetország erdő- és fagazdasági viszonyaival foglalkozik. Buchholz tanulmánya a mai válságosan súlyos világ-gazdasági viszonyok között, amikor az úgynevezett orosz dumping réme fenyeget, a szakkörök részéről különös érdeklődésre tarthat számot. Úgy véljük, hogy Buchholz tanulmányának részenként kivonatos ismertetése olvasóink szíves figyelmét is le fogja kötni.

Buchholz szerint a föld erdőfelületeinek úgyszólván egyharmada a Szovjetunió birtokában van. Ha emellett figyelembe vesszük azt, hogy a braziliai, indiai és más trópusi fanelemek csak korlátozott mértékben lehet építészeti célokra igénybe venni, úgy a Szovjetunió nagyértékű fenyőfakészletei a világ jövő fakereskedelme szempontjából különös jelentőséget nyernek.

Buchholz véleménye szerint az orosz fatermelés fokozásával és a fagazdaság kiépítésével a nemzetközi erdő- és fagazdaságnak az érdeklődése is szükségyszerűen mindinkább a nagy európai—ázsiai erdők felé fog fordulni.

A nagy befolyás miatt, amelyet a Szovjetunió a jövő világfapiacán gyakorolhat, helyénvaló, ha Oroszország erdő- és fagazdaságának viszonyait röviden ismertetjük, már csak azért is, mert a világpiacon való hirtelen feltűnésével a többi fát exportáló országokban nagy nyugtalanságot váltott ki.

A földművelésügyi népbiztosság által 1930-ban nyilvánosságra hozott adatok szerint Szovjetország erdőterülete 934,2 millió hektár, amelyből 618 millió hektár erdősült. Utóbbiból az európai részre 150 millió hektár az ázsiai részre pedig 468 millió hektár esik. Az erdősült területekből 26 millió hektár községi kezelésben van és helyi jelentőségű erdőt képez. A többi 592 millió hektár pedig állami erdő. Az orosz erdészeti statisztikai hivatal számításai szerint a földkerekség erdőfelületének 21 százaléka a Szovjetunióé. A Szovjetunió erdőterülete, figyelemmel arra, hogy a föld erdőségeinek jelentékeny része nehezen közelíthető meg és ezenkívül alárendelt minőségű állományokból is áll, az egész föld erdőterületének 40 százaléka, a fatermelés szempontjából pedig 37 százaléka becsülhető.

Az öt szövetségi viszonyban lévő állam közül erdészeti szempontból legnagyobb jelentőséggel bír az Orosz Szociális Egyesült Szovjetköztársaság.

Néhány kormányzóságának statisztikai adatait itt közöljük:

Ország rész (Kormányzóságok)	Erdő- terület	Erdő- sülési	Egy főre esik	Évi növedék	Évi növe- dék ből ki lesz hasz- nálva %
	millió hektár	%	hekt.	millió m ³ -ben	
Észak (Archangelsk, Vologda, Se- vern, Dvina és a Komi te- rület) -----	79.708	49.7	25.4	62.0	14
Központi ipari terület (Vladimir, Ivanov-Vosne- sensk, Kaluga, Kostroma, Moskva, Rjasan, Tver, Tula, Jaroslav) -----	11.909	31.9	0.6	14.4	91
Ural -----	80.700	22.9	6.1	46.7	29
Alsó Volga (Astrachan, Saratov, Stalin- grád és a Kalmük-terület) --	1.440	4.2	0.2	1.7	83
Szibéria -----	255.965	30.5	16.1	7.3	5
Távoli kelet (Amur, Transbaikal, Kam- csatka, Sahalin, Primorstkap)	102.561	31.6	49.2	64.2	4

Összesen -- --	567.183	29.9	4.3	313.6	23

A további négy, úgymint az Ukrán (fővárosa: Charkov), a fehér-orosz (fővárosa: Minsk), a Kaukázuson túli (fővárosa: Tiflis) és Középázsiai (Aschabad és Samarkand fővárosokkal) szövetséges államban csak kisebb terjedelmű erdők vannak és azért ezek az európai erdészet szempontjából nem bírnak különösebb jelentőséggel.

Oroszországot egyébként az erdőségek nagyon egyenlőtlenül fedik.

A 29.9 százalékos átlagos erdősültség mellett, az egyes kormányzóságok erdősülési százaléka 0.20 százaléktól 73.3 százalékig váltakozik. Míg az egykori Stavropol kormányzóságban a lakosságra fejé-
ként 0.02 hektár erdőterület jut, addig a Murman-kormányzóságban egy főre 193 hektár erdő esik. Az erdősültség mondhatni fordított viszonyban áll a lakosság sűrűségével. Az erdők mintegy kilenctized része az alig lakott északi vidékeken terül el. A déli országrészek közül csak a Kaukázusban vannak nagyobb erdőségek.

Miután ezek nehezen közelíthetők meg és feltárásukról sem történt még gondoskodás, egyelőre nincsen nagyobb gazdasági je-

lentségük. Szovjetország aránylag sűrű népességű déli negyedét erdőtlennek tekinthetjük.

Az orosz erdőknek csak mintegy harmadrészét kezelik rendszeres gazdasági tervek szerint.

A használatok mértékét tekintve az orosz állami erdők három csoportra tagolhatók.

Az első csoportba tartoznak a belterjesen kezelt erdők, amelyek a közlekedési utak mentén fekszenek. Ezek az összes erdőségeknél 12.7 százalékát képezik. Ezen csoportba tartozó erdők a háború és forradalom alatti mértéktelen használatok következtében azonban annyira kimerültek, hogy pihentetésükre lenne szükség.

A második csoportot a külterjesen kezelt erdők alkotják. Ezekből csak az értékes műfaanyagokat termelik ki. Az erdők 36.7 százaléka tartozik ide.

A harmadik csoportba az úgynevezett „holt erdőtömegek” tartoznak, amelyek az erdők 50.6 százalékát teszik. Ezeket a közlekedési utaktól való távolságuk miatt ezidőszerint egyáltalán nem használják.

Az orosz erdők évi növedékét hektáronként 1.3 m³-re becsülik. Ez a porosz állami erdők növedékénél négyszerre kisebb. (5.4 m³.)

Az állami tervbizottság számításai szerint a Szovjetunió erdei évenként mintegy 500 millió m³ haszonfát adnak. Ebből 1929-ig az orosz belszükséglet fedezésére évenként kerekén 100 millió m³-t használtak fel és csak mintegy 7 millió m³ került kivitelre.

Évenként így mintegy 400 millió m³ haszonfa marad az erdőkben kitermetlenül. Ez oly hatalmas fatömeg, amely a világ évi faszükségletét is jóval felülmúlja.

Az állami tervbizottság adatai nem fedik teljes mértékben a való helyzetet, mert hiszen jórészt feltevéseken alapulnak. A távoli erdők nagy részét még alig ismerik. Nem lehetetlen, hogy Szibériának nagy felületeit, melyeket ezidőszerint erdőként tartanak nyilván, tulajdonképpen mocsarak borítják, ami a további kutatások folyamán fog csak kiderülni.

A szibériai erdők ezenkívül elég gyenge minőségűek és a tűzkárok is óriási pusztításokat végeztek bennük. Mindezek ellenére számolnunk kell azzal, hogy az orosz erdőkben hatalmas fakészletek tárolnak, amelyek rendszeres használat mellett nemcsak a belföldi szükséglet fedezésére, hanem a világpiacnak éveken lát való elárasztására is alkalmasak.

Ha azonban az orosz erdőgazdaság helyzetét figyelemmel szemléljük, úgy az nagyon is beteg szervezet benyomását kelti. Az óriási fakészletek ellenére sem történik gondoskodás a lakosság és az ipar évről-évre emelkedő faszükségletének fedezéséről.

Így például az 1927—28. évi 9.8 millió m³-t kitevő belföldi fűrészáru szükségletből csak 8.2 millió m³-t (84%) fedeztek. 1928—29-ben ugyanez a szükséglet 13.2 millió m³-t tett ki, ennek fedezésére csak 10.2 millió m³-t termeltek (77%). Még az öt éves gazdasági terv szerint is csak 1930—31-ben fogják a belső szükségletet biztosítani. Az eddig nyilvánosságra jutott adatok azonban azt bizonyítják, hogy 1930—31-ben is tekintélyes hiánnyal kell a belföldi piacnak számolnia.

A fapiac helyzetét még az a körülmény is súlyosbítja, hogy bizonyos faválasztékok teljesen hiányoznak, s hogy a készáru még úgyszólván nedvesen kerül a fogyasztók kezébe.

A belső szükséglet hiányos ellátása elsősorban annak tulajdonítható, hogy a faipar fejlesztésére eddig csak jelentéktelen összegeket fordítottak. A faipar így nem tarthatott lépést a többi iparággal. Amíg más iparágak termelése és a lakásépítkezés a legutóbbi öt év alatt az eddiginek kétszeresére, sőt háromszorosára emelkedett, ezalatt a faipar csak 90%-kal emelkedett.

Az orosz belső faipar szervezetlenségének további okai a következők.

A világháborúban számos rendkívüli használatot foganatosítottak, főleg oly erdőrészekben, amelyek kiváló faanyagokkal s jó úthálózattal rendelkeztek.

A forradalmi időkben, mikor az angol szénbehozatal szünetelt és fatüzelésre rendezkedtek be, a rendkívüli használatok a kedvező fekvésű erdőrészekben ijesztő méreteket öltöttek. Számos oly erdő használtak ki, amelyek az üzemtervek szerint 40—60 év múlva kerültek volna sorra. A lakosság fatolvajlása szintén elősegítette az erdők pusztulását. A hivatalos adatok szerint Oroszországban évenként 10 millió rubel értékű fát lopnak. A fatolvajok száma átlag egy millió. A valóságban azonban sokkal nagyobb a kár. Az erdőpusztítások következtében egyes országrészek erdőfelülete jelentékenyen meg is változott.

A gyengén erdősült Ukrajnában pl. az erdővel borított terület az 1914—1924-ig terjedő évtizedben 30%-kal csökkent. Megfelelő hitel hiányában tervszerű erdősítéseket eddig nem foganatosítottak. A kiirtott erdőterületek így természetesen pusztaságokká alakulnak át. Déloroszországban a talajvíznek aggasztó süllyedését, a források elapadását és a futóhomok terjedését is észlelték. E bajok a háború előtti időkben is a dél orosz steppe-területeknek rákfenéjét képezték. Az erdők kíméletlen pusztítása a sivatagi klíma előtörésének kedvez.

A katasztrófális útviszonyok, a hiányos vasúti hálózat, a természetes víziutaknak a Jeges-tengerbe való torkolása következtében, a fának az északi erdőkben gazdag vidékekről a sűrűn lakott déli

részekbe való szállítása különös nehézségekbe ütközik. Mialatt Ukrajnában és a Feketeföld régiójában a legnagyobb fainség uralkodik, azalatt északon hatalmas fatömegek tövön pusztulnak el.

Az orosz erdőgazdasági viszonyokat röviden összefoglalva következőképpen jellemezhetjük:

1. Az orosz erdőknek csak kicsiny részét használják. Az erdők kétharmadát még fel sem tárták.

2. Az erdők kihasználásának mértéke, valamint az erdők elosztása fordított viszonyban áll a népsűrűséggel. A déli és középső zónák erdőségeit a háború és forradalom alatt erősen kimerítették.

3. A belföldi faszükségletet mostanig sem tudták teljesen kielégíteni.

Az illetékes körök, valamint a népbiztosok tanácsa az orosz fagazdaság nehéz helyzetével az utóbbi években többször is foglalkoztak.

A faipar megszervezése érdekében tartott rendkívüli üléseken, valamint a sajtóban is az egész fagazdaság ujjaszervezését követelték, amikor is az erdészeti igazgatás szervei, valamint a legfőbb népgazdasági tanácsnak alárendelt faértékesítő állomások között komoly ellentétek merültek fel a vágásterületek eddigi kijelölése tekintetében. A faipar azt állította, hogy az erdészeti igazgatás fatermelésre távolfekvő lakatlan vidékeket jelöl ki, amelyekben sem utak, sem munkások nem állanak rendelkezésre. Az erdészeti hatóságok viszont az üzemtervek előírásaitól nem térhettek el, az amúgy is kimerült és kedvező fekvésű erdőkből további vágásterületeket nem tudtak a faipar részére átengedni. A kormány végül is rendkívüli intézkedéseket léptetett életbe, hogy a fagazdasági viszonyokon, amelyek az egész öt éves terv sikeres keresztülvitelét veszélyeztették volna, segíthessen.

A használatok mérvének emelése érdekében a Szovjetunió európai részének erdeiben az eddig követett extensiv gazdaságról a belterjesebb tarvágásos üzemre való áttérést rendelték el. Ezenkívül a jelenlegi vágásfordulót is átlag 20 évvel leszállították. A vágásfordulók leszállításával tulajdonképpen a kedvező fekvésű, még megmaradt idősebb állományok kihasználását tették lehetővé, amelyeknek kihasználása ellen a központi erdészeti igazgatás addig tiltakozott, amíg a népbiztosok tanácsának 1930. évi február hó 15-én kelt határozata értelmében az erdészeti központi igazgatást a faipar főintézőségének alá nem rendelték.

Hogy a rendkívüli használatok az erdőknek a faipar részére történt átadása után még erősebb lendületet vettek, azt a következő rövidre fogott határozatok is bizonyítják.

1. Mindazon faállományokat, amelyek használati érettségüket

elérték, fekvésüktől függetlenül, az üzemtervekre való tekintet nélkül szabadon ki lehet használni.

2. A népgazdaság faszükségletének biztosítása céljából, továbbá az erdők egyenlőtlen elosztására és az erdős területeknek mezőgazdasági művelésre alkalmassá tételének célszerűségére, valamint a távoli erdőségekben még meglévő túlóreg állományok magas százalékára való figyelemből a fahasználatok tartamosságáról és egyenletességéről egyes erdőgazdasági egységekben le lehet mondani.

3. A vágásterületeket nem az előbbi üzemtervek alapján, hanem a racionalizálási szabályok eredményes keresztülvezetése céljából a közlekedési viszonyoknak megfelelően lehetően összevonva kell kijelölni.

Ezek a határozatok nem igényelnek magyarázatot.

Úgy látszik, hogy Oroszországban az összes kedvező fekvésű érett és félig érett állományoknak tökéletes kihasználása után fognak csak a távol fekvő erdőállományok szükségszerű kihasználására gondolni.

Ily körülmények között odáig fejlődhetnek a viszonyok, hogy idővel az ország egyik fele erdőtlenné válik, a másik felében pedig csakis erdő lesz található. Ezt az állapotot a Szovjetunió az utolsó 15 év alatt lényegesen megközelítette.

Oroszországban jelenleg a népgazdaság teljes átszervezés alatt áll és a fatermelés gyors és erőteljes felemelése érdekében az erdő- és fagazdaságot csodálatos energiával szervezni igyekeznek.

Az ötéves terv a fagazdaság erőteljes kiépítését tűzte ki célul. A folyó öt évben 148 millió hektár erdőnek berendezését vették tervbe és ezenkívül 180 millió hektárt még fel is akarnak tární. Kérdés azonban, hogy ezen óriási területeknek technikai berendezése a berendezési módokat leegyszerűsítése ellenére is öt év alatt keresztülvihető-e, eltekintve az óriási költségektől és attól, hogy technikailag kiképzett személyzet sem áll rendelkezésre.

A Szovjetunió erdőgazdaságában az ötéves terv alapjául a következő tervbevett fahasználatok szolgálnak:

Fahozam millió m ³ -ben	Emelkedés	Használható erdőterület millió hektárban	Emelkedés
1927—28.	1932—33.	1927—28.	1932—33.
127.7	261.1	146.7	186.9
	104%		27%

Az előirányzat a használható erdőterületeknek 27%-os emelkedésével számol. A használatok nagysága azonban ugyanekkor tekintélyes növekedést mutat. A használatok a hektáronkinti 0.87 m³-ről (1927—28.) 1.40 m³-re emelkednek 1932—33-ban (61%). A műfa kihozatalnál ugyancsak emelkedéssel számolnak, amennyiben az 1927—28. évben 42.6%-ról 1932—33-ban 52.4%-ra emelkedik.

Az erdőgazdaság berendezése természetesen óriási beruházásokat kíván. A német erdőgazdaság praxisában bebizonyosodott, hogy az erdőgazdaság jövedelmezősége csak a kiadások növelésével fokozható. Hogy az eddigi bevételek és kiadások az orosz erdőgazdaságban mily csekélyek voltak, azt a következő táblázat mutatja:

	Bevétel átlag ha.-ként Márkában	Kiadás átlag ha.-ként Márkában
Szovjetunió	1.06	0.13
Poroszország	87.39	50.91

Míg az üzemi koefficiens Oroszországban 12%, addig Poroszországban 58. Az orosz erdőgazdaság bevételei a nagyobb kitermelés és magasabb faáraknak megfelelően a következők voltak:

- 1924—25. 77.6 millió rubel, azaz ha.-ként 22 kopek.
- 1926—27. 149.6 millió rubel, azaz ha.-ként 45 kopek.
- 1928—29. 260.0 millió rubel, azaz ha.-ként 60 kopek.
- 1932—33. bevételei 525 millió rubellel lettek előirányozva.

Hogy Oroszországban mit jelent ez a relatív csekély bevétel, kitűnik abból, hogy ez az összeg az államháztartás összes személyzeti kiadásainak fedezésére elegendő. A faexport révén mintegy 100 millió rubel értékű idegen valuta jön az országba. A legnagyobb bevételeket Brijansk, Voronesch és Kursk kormányzóságok szolgáltatják ha.-ként 1927—28-ban 11—12 rubelt, a legkisebbeket Szibéria ha.-ként 3—4 rubelt.

Az erdőgazdaság kiadásai 1914. évben a bevételek 33%-át, 37.6 millió rubelt tettek ki. A kiadások az 1924—1928. években jelentősen kisebbek voltak (14—19%), ellentétben a németországi nagyon is megnövekedett kiadásokkal.

A kormány által az erdő- és fagazdaság kiépítésére előirányzott összegek az eddigi kiadásokhoz viszonyítva nagyon is nagyoknak tekinthetők. Az 1928—29-től 1932—33-ig terjedő öt éves időszakban az erdőgazdaság részére a kezelési költségek mellett 310 millió rubelt irányoztak elő. Ez az összeg a félreeső erdőtömegek feltárására fog szolgálni.

Ugyancsak erősen készülnek a fagazdaság kiépítésére is. Erre a célra kereken 1.1 millió rubelt irányoztak elő, és pedig 1928—29-re 81, 1929—30-ra 173, 1930—31-re 251, 1931—32-re 289, 1932—33-ra 311, összesen 1.105 millió rubelt.

A faipar termelési adatai a következőképpen alakulnak:

a) Műfakihozatal millió köbméterben:				
1928—29	1929—30	1930—31	1931—32	1932—33
62	108	135	162	180
b) Fűrészárutermelés:				
15.5	30.0	35.1	44.6	52.7

Százalékban 1927—28-hoz viszonyítva:

125 198 287 357 423

c) Cellulóze-termelés:

1931—32-ben 136.000 tonna, 1932—33-ban 858.000 tonna; 1931—32-ig a cellulóze-termelés csekély, mert a tervezett cellulóze-gyárak csak az ötéves időszak vége felé fejthetik ki teljes üzemüket.

Az ötéves terv értelmében 94 új fűrészüzemet és 53 más, famegmunkáló gyárat építenek. Nemcsak fűrészárut, hanem bútorokat, papírost, cellulózét, műselymet stb. kívánnak termelni úgy a belföldi szükséglet fedezésére, mint kivitel céljaira.

A fűrészárutermelés az egyes erdőkörletekben előreláthatóan a következőképpen fog kialakulni:

Körzet	a dolgozó fűrészgatterek száma		fűrészáru termelés 1000 m ³ -ben	
	1928—29	1932—33	1928—29	1932—33
Észak	138	310	2234	9136
Leningrad	87	89	1180	2612
Nishni-Novgorod	91	122	825	3847
Volga alsó folyása	95	145	1180	5250
Ural	29	115	682	5125
Szibéria	42	112	586	3526
Távoli kelet	33	95	450	3396

A fakitermelési program végrehajtását a fának az erdőkből a víziutakhoz és vasutakhoz való kiszállításának kérdése nagyon is veszélyezteti. A szállítást, úthálózat hiányában, kizárólag télen, a hótakarón, kívánják lebonyolítani. A szükséges fuvarerő azonban az erdőben gazdag vidékeken, a gyér lakosság következtében, alig áll rendelkezésre. A vasutakhoz és víziutakhoz való szállítási költségek helyenként a fa termelési költségének ötszörösét, sőt hétszeresét teszik.

Hernyótalpú vontatókat kívánnak igénybevenni, hogy a szállítást eredményesebbé tegyék. Sok helyütt jégutakat kezdenek építeni, amelyeken való szállítás, a közönséges hótakkal szemben, jelentékeny vonóerőmegtakarítást jelent, de ezeket a szükséges víz biztosítása miatt nehezen lehet berendezni.

Az évről-évre emelkedő, rendkívüli módon megnövelt favágatási terv végrehajtásának nagy akadálya az észrevehetően jelentkező munkás- és fuvaroshiány. Az állandó erdei munkások létszámának, a terv szerint, az 1928—29. évi 72.000-ról 1932—33-ban 150.000 főre kell emelkedni. Ezekon kívül az északi erdőkből 880.000 időszaki munkást kell foglalkoztatni. Kérdéses, hogy ily nagy munkáshadserget hogy lehetséges ott elhelyezni. Az erdőkből oly használhatatlan munkaerők gyűlnek össze, amelyek fadöntő munkával addig

egyáltalában még nem is foglalkoztak s erdőt talán még nem is láttak. A famunkások biztosítása évről-évre nehezebb feladattá válik. A munkások teljesítőképessége csekély, átlag 1.5 köbméterre tehető naponként és emberenként. A csekély kereset, a rossz elhelyeződés és a hiányos ellátás sokszor arra kényszerítik a munkásokat, hogy bérük hátrahagyásával, titokban, hazájukba visszavándoroljanak. Még csak elképzelni is lehetetlen, hogy az igénytelen orosz fadöntőmunkások mily emberhez méltatlan viszonyok között kénytelenek nehézmunkájukat elvégezni. Ezek az állapotok már a háború előtt is vigasztalanok voltak s szinte leírhatatlanok.

A faiparra kétségtelenül káros munkásvándorlásnak megakadályozása, valamint a munkásoknak helyhez való kötése céljából a munkásokat bizonyos kényszerrel kötik az üzemekhez.

Az erdei munkások kolonizálásának a kérdésével is foglalkoznak, de ezirányban is óriási nehézségek jelentkeznek: kemény klíma, útalanság, rossz föld stb. Az erdei munkások kérdése bizonyára még sokáig fogja a szovjetkormányt foglalkoztatni.

Az ötéves terv várható eredményeit érintő egyes elgondolások és kételkedések ellenére *azzal kell számolnunk, hogy Oroszország a legközelebbi években továbbra is tekintélyes fatömegeket fog a nyugat-európai piacra dobní.* A megnövekedett orosz faexport a két utóbbi évben máris nyugtalanságot váltott ki az európai piacon az oroszokkal konkurenciában lévő államoknál. (Lengyel- Svéd- és Finnország.)

Az orosz fa legnagyobb részét eddig Anglia vette át, és pedig 65 százalékot, Hollandia 15 százalékot, Németország 9 százalékot. Oroszország jelentősége a német fapiacra, a háborúelőtti időkhöz arányítva, erősen csökkent, mert Lengyelország s a többi határmenti állam átvette Oroszország szerepét. A jövőben azonban valószínűleg emelkedni fog a németországi orosz behozatal Lengyelország terhére, amint az az elmúlt évben már meg is történt. Lengyelország ugyanis, amelynek erdőterülete kisebb, mint a németországi, erősebb ipari és építési tevékenység megindulása esetén nem fog már jelentékeny fakiviteli feleslegek felett rendelkezhetni.

Csak a belső piac csekély felvevőképessége, az építési ipar pangása és a valutaszükséglet tették lehetővé 1927—28-ban a különösen nagy lengyel fakivitelt.

Oroszország legnevezetesebb konkurrencsei az európai fapiacra Svéd- és Finnország, amelyek a jövőben az ilesőbb orosz fa versenyét erősen meg fogják érezni. A gabonaneműek után a fa („zöld arany”) és a földolaj képezi Oroszország legfontosabb kiviteli cikkeit. Oroszország, a hazai ipar foglalkoztatása céljából, arra is törekszik, hogy ne csak nyers fát, hanem fűrészárut, zárléceket és más fagyártmányokat is szállítson.

Az erdőgazdasággal bíró európai országok fapiacán az utóbbi

időkben sokat panaszkodnak az orosz konkurrencia ellen. Csak a tisztán fabehozatalra utalt országok, mint pl. Anglia, élvezik az olcsó fabeszerzés előnyét. Orosz fadumpingról is hallunk beszélni.

Érthetetlen volna, ha Oroszország a konkurrencia letörése és kitések elérése céljából az árakat a szükségesnél mélyebbre szállítaná, mert a nemzetközi faiparon uralkodó pillanatnyi depresszió az aicsony árak mellett az oroszoknak is nagy veszteséget okoz. A szovjetunióra azonban életszükséglet, hogy fakivitele révén a külföldi kötelezettségek fedezésére és a termelési eszközök behozatala részére, amelyek a nagy iparosítási tervek keresztülviteléhez szükségesek, devizákat biztosíthasson. A kivitel emelése érdekében a külföldre irányuló fuvardíjak 40 százalékkal alacsonyobbak a belföldre érvényes tarifánál.

Miután Oroszországnak nincsenek megtakarított tőkéi, a behozatalt csak megfelelő kivitellel tudja ellensúlyozni. Oroszország ez okból, a belföldi faínségre való tekintet nélkül, fáját a külföldi faiparocokon harci árakon kénytelen felajánlani. Az elért eladási árak legtöbbször a termelési költségeket sem fedezik.

Az orosz fagazdaság évek óta a belföldön is deficittel dolgozik. A faárak tekintetében álljanak itt a következők:

A Szovjetunió kormánya a faipar vagy a lakosság részére kiszolgáltató fa részére tőárakat (taksa-árak) állapított meg. A tőárak a haszonfánál, a vidéknek erdőben való gazdasága és a nép-sűrűség szerint, 1.39 rubeltől (Szibéria) 7.92 rubelig (Alsó-Volga) váltakoznak köbméterenként. Az iparos lakosság részére mérsékeltbb taksák érvényesek. A fatröszt fabeszerzési költségei 1927—28-ban köbméterenként átlagosan a következőképpen alakultak:

Taksa (tőár)	4.48 rubel	41 %
Döntés, közelítés	2.25 „	21 „
Tutajozás	2.56 „	24 „
Átvétel, kirakás	0.58 „	5 „
Leadás, adók stb.	0.98 „	9 „

1 m³ nyersfa, a fűrészhez szállítva: 10.85 „ 100 „

A haszonfából a fűrészárú-kihozatal köbméterenként 61—62 százalékra rúg. A fűrészelés költségei 1927—28-ban köbméterenként 5.57 rubelt tettek ki. A fűrészanyag előállítás költségei így 22.83 rubelre emelkedtek. Ehhez hozzá kell még adni a különböző kezelési, kereskedelmi, szállítási, hitelkamat stb. költségeket, melyek összesen 5.22 rubelt tesznek. A fűrészanyag önköltségi ára köbméterenként 1927—28-ban 28.05 rubel volt. Az átlagos eladási ár a belföldön ugyanekkor 27.05 rubelt tett ki. A fatrösztöket tehát minden köbméter fűrészanyagnál egy rubel veszteség érte. Kisebb-nagyobb veszteség jelentkezett azóta is évről-évre. Az ötéves terv szerint a faipar 1930/31-ben veszteségmentes lesz, ami azonban nem valószínű.

Ha az erdőterületekre való mélyebb előnyomulás következtében a fáért fizetendő tőárak alacsonyabbak is lesznek, úgy másrészt tekintettel kell lenni a fagazdaság kiépítésénél felmerülő nagyobb pénzügyi terhekre, amelyek a fa árában okvetlenül jelentkezni fognak. A faanyagok önköltségi árának csökkentése az ötéves terv legfontosabb követelményei közé tartozik. Az orosz statisztikai adatok szerint mostanig az előállítási költségek csak nagyon kismértékben súlyedtek.

A nemzetközi piacon folyton emelkedő orosz ajánlatok folytán keletkezett helyzet tárgyilagos megbírálása után megállapíthatjuk, hogy Oroszország még mérhetetlen fakészletek fölött rendelkezik. Az orosz fahasználatok kibővítésével mindenképpen számolni kell, függetlenül az orosz politikai kormányzattól. A nagy természetes fa-vagyon következtében Oroszország bizonyos igényt támaszt a fa-piacok ellátására és egész természetes, hogy Oroszország a világ-piacon a háborúelőtti pozíciójának visszahódítására törekszik, amelyet Lengyelország és a többi határállamok Oroszország terhére erősen befolyásoltak. Oroszország mindenesetre azon fog fáradozni, hogy fakivitelt, a konkurrensnek megszorításával, továbbra is fenntartsa és tovább emelje. De nincs kizárva, hogy előbb-utóbb a faár-politika tekintetében Európa legnagyobb faszállítói között bizonyos megállapodás fog lérejönni, mert az oroszok sem folytathatnak állandóan veszteséges gazdálkodást.

Végül utalnunk kell azokra a veszélyekre is, amelyek az orosz erdőgazdaságot arról az oldalról fenyegetik, hogy az utóbbi években az erdészeti politika csak arra irányult, hogy minél nagyobb termelési eredmény elérésére törekedett, amely mellett az erdőgazdaság alapszabályai ellen, különösen a gazdaság tartamossága ellen sokszor vétett. Tény, hogy a kiírtott erdőket mesterséges úton, pénzhány miatt, egyáltalában nem erdősítik be. A természetes felújítás egyes téves technikai rendszabályok következtében (széles tarvágások), amelyek csak az erdők kitermelését tartják szem előtt, alig sikerül. Az erdősítetlen vágásterületek ezidőszert 14 millió ha területet ölelnek fel és évről-évre emelkednek és a kormánynak nagy gondot okoznak.

Az erdők állapotát még az is befolyásolja, hogy mindenütt, de különösen északon, a fatermelésnél rendkívülen pazarló módon járnak el. Nagyon sokszor egy méternél vastagabb tuskót hagynak vissza, épületi faanyagot szolgáltató állományokat tűzifára fűrészelnék fel stb. A vágásterületek kitakarítását, munkáshiány miatt, elhanyagolják, aminek következtében a felújulás elmarad. Kártékony rovarok jelennek meg, tűzveszélyes és más káros befolyások érvényesülhetnek. Hivatalos adatok szerint Oroszországban évenként átlag 800.000 ha. erdő lesz a tűz martaléka. Északon sok helyütt a

kiírtott területek eliszapodása is fenyeget. Oka ennek részben a felújítás és így az a Tundrák előnyomulásának kedvez.

Az orosz erdőgazdaság feltárt viszonyainak beható tanulmányozása arra enged következtetni, hogy az orosz szaklapokban gyakran hangoztatott azt a lehetőséget, hogy Szovjetország, mint fatermelő és faszállító fog a jövő világpiacon bizonyos monopolisztikus helyzetet elfoglalni, erősen túlbecsülik. Eltekintve a fakészletek bizonytalan becslésétől, az állományok csekély növedékétől, továbbá a félreeső erdőségek nagyon is nehéz feltárásától, mindenekelőtt a belföldi faszükségletnek feltétlenül várható erős emelkedése fogja a felemelt fatermelés nagyrészét igénybevenni. Ezt a szükségletet évek óta nem tudják kielégíteni. A Szovjetunió lakosságának erős szaporodása, amely évenként három milliót tesz ki, továbbá az ipar és az építési tevékenység fellendülése a jövőben hatalmas fatömegeket fog igényelni. Mindezek a feltárt erdők használatait fel fogják emésztetni. Emellett ezt a szükségletet a lakott vidékek fakészleteinek kimerülése következtében Szibériának és északnak félreeső, erdőben gazdag vidékeiről kell majd fedezni. Itt óriási szállítási nehézségekkel kell számolni, amelyek új vasútvonalak építését kívánják. Szibéria és észak viziutai alig jöhetnek számba, miután valamennyinek folyása északra folyik és a Jeges- és Fehér-tengerbe torkollik, a faszállítást pedig dél felé kell lebonyolítani.

A belföldi faszükséglet kielégítése egyelőre az orosz kormány másodrendű feladatát képezi. Óriási erőfeszítésekkel és a legszükségesebb faanyagoknak a hazai piactól való elvonásával a fakivitelt lehető nagy emelésére törekcszenek. A fagazdaságnak ez az egészségtelen állapota sokáig nem tarthat s a belső szükségleteket végül mégis csak ki kell elégíteni.

A félreeső erdők egyrésze, amelyeket az oroszok belátható időn belül nem tudnak kitermelni, arra szolgál, hogy külföldi vállalkozóknak erdőkoncessziókat juttassanak belőlük.

Ezek az erdőségek a Petsoránál és mellékfolyóinál, a távoli Keleten és a Kaukázusban fekszenek. A főkoncesszióbizottság nemrégiben az erdőkoncessziókra vonatkozóan egy 63 szakaszból álló szerződéstervet hozott nyilvánoságra, amely a konkrét tárgyalások alapjául szolgál. A koncessziópolitika felett gyakorolt kritika azonban figyelemreméltó változtatásokat követelt.

A külföldi vállalkozóknak az erdőkoncessziók iránti érdeklődése ezidőszert nagyon csekély, a koncesszióterületek távolsága és a velük összekötött nagy beruházások és a munkáskérdés nehézségei miatt.

(L. S.)

A Tiszajobbparti Vármegvék Erdészeti Egyesületének tanulmányútja és vándorgyűlése Nyíregyházán. Június 2-án és 3-án zajlott le a Tiszajobbparti Vármegvék Erdészeti Egyesületének nyíregyházai tanulmányútja és vándorgyűlése.

A résztvevők szám szerint 50-en 2-án br. Molnár Viktor orosi erdejét járták be, ahol a vendégeket személyesen vezető, kísérleteiről és megfigyeléseiről figyelmetkeltően magyarázó házigazda a homoki erdősítés több igen tanulságos példáját mutatta meg. A legfőbb tanulság ezekből az, hogy az alföldi homoknak is igazi fája javarészt a tölgy, s hogy az akácerdőnek a homokon csak szükségből lehet ideiglenes létjogosultsága. Az erdő bejárása után br. Molnár Viktor kitűnő villásreggelivel vendégelte meg a társaságot.

A Sóstógyógyfürdőn tartott közös ebéd után előbb választmányi, majd 5 órakor közgyűlés következett, melyen a földművelésügyi minisztert Papp Béla min. tanácsos, az Erdészeti Főosztály főnöke, Szabolcs vármegyét dr. Erdőhegyi Lajos főispán és dr. Virányi Sándor vm. főjegyző, Nyíregyháza városát Rájtik Miklós közg. tanácsnok és Gyurikóvics Lajos városi gazd. intéző, az Országos Erdészeti Egyesületet és a Budapesti Mérnöki Kamarát Bíró Zoltán ny. min. tanácsos, a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesületet gróf Desseffy Aurél, a Felsőszabolcsi Gazdasági Egyesületet Műke János titkár, a Felsődnántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületet Roth Gyula főiskolai tanár képviselte.

Az egyesület elnöke: br. Valdbott Kelemen, felsőházi tag megnyitó beszédében főleg az Alfölderdősítéssel összefüggő aktualitásokról szolt. Azon a nézetten van, hogy az Alfölderdősítés ügyét semmiesetre sem szabad veszni hagyni. Ilyen szándékkal indult a Tiszajobbparti Erdészeti Egyesülete is a szóbanforgó tanulmányútra. Az egyesnek is és egyesületeknek is továbbra is napirenden kell tartani az Alfölderdősítés kérdését és annak keresztülvitelét szüntelenül kérni, sőt követelni kell. Felhívja jelenlevőket, indítsanak propagandát oly irányban, hogy a küszöbön álló képviselőválasztások előtt a választók kérjék a képviselőjelöltektől, hogy ígérettel kössék le magukat, mely szerint a következő országgyűlésen az alföldi probléma lehető legsürgősebb és legteljesebb megoldását szorgalmazzák.

Leszögezi, hogy a csonka országnak az alföldi probléma megoldásánál fontosabb és sürgősebb tennivalója nem lehet.

Onczay, urad. erdőtanácsos, ügyvezető-alelnök, Wittenberger urad. erdőmérnök, titkár jelentése és más tárgysoron lévő egyleti ügy tárgyalása után sor kerül az Alfölderdősítés kérdéséhez, tagok és vendégek részéről való hozzászólásra.

Elsőnek Kovássy Kálmán m. kir. főerdőtanácsos (debreceni erdőigazgató) szólalt fel, a szólásra korlátolt mértékben rendelkezésre álló időhöz képest csak a dolog lényegéhez tartozó tényeket érinti, mégis kerek és világos képet nyújt a hegyesvidékről jövő egyesület tagjainak arról, hogy miképp bonyolítja le a debreceni erdőigazgatóság az 1923. évi 19. t.-c.: az Alfölderdősítési törvény végrehajtását. Megállapítja, hogy a hegyvidék érdeke feladatát mindenkitől függetlenül végezheti, addig az Alföldön az erdészetnek főleg a mezőgazdasággal karöltve s a mezőgazdasági érdekekkel összhangban lehet működnie.

Ezután Rőcsei Géza m. kir. erdőmérnök felolvasása következett. Magvas dolgozatában a szabolcsi homokon eszközölt erdőtelepítésekkel kapcsolatos megfigyeléseiről és kísérleteiről számol be. Rámutat arra, hogy az alföldi erdőtelepítés egészen specializált szakembert kíván, s hogy a jelenlegi, lecsökkentett államerdészeti szakszemélyzeti létszám és kiszállási költségviszonyok mellett alig van remény, hogy a kész s részben letárgyalt erdősítési terveket valóban a megkívánt erdősítés is kövesse.

Tikos Béla m. kir. főerdőmérnök, a Hortobágy talaj- és klíma-viszonyainak alapos ismerője, a szikról tartott előadást. Előadásából megtudjuk, hogy a sziktalaj a természet szükségyszerű képződménye, mely elen védekezés nincs. A sziktalajon csak néhány cserje és dudva képes élni. A sziktalajt hiába fásítják be. Vannak azonban olyan alacsonyabban fekvő földfelületi részek, ahova a csapadékvíz a sziktalajok sóját összehordja: ezek a nem fenékgig szikes talajok azonban már alkalmasak erdőtelepítésre.

Dr. gr. Forgách Balázs a mezőgazdasági köztes használattal üzőtt akácerdő-gazdálkodás, különösen a mai gazdasági helyzetben rentabilisan üzhető módjáról meggyőző erejű felolvasással lepte meg a közgyűlést és nagy tetszést aratott.

Biró Zoltán, az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezetője, azt kérdi, micsoda gazdasági kormányzat és gazdasági politika az, mely alatt a csonka ország fűrészipara (mert ez is az erdőgazdaság elhanyagolásának folyománya) 1920-i állományának alig 10%-ára zsugorodott össze és mely alatt, ha ma netán háború következtében határainkat megszállnák, tüzelő- és más egyéb fa nélkül maradunk. Óriási veszélyt lát az erdő: a fa kérdésének a kormányzat részéről való elhanyagolásában, annak dacára, hogy néhány kevésnek kivételével az egész ország (országgyűlés!) kéri és várja az alföldi erdőtelepítést.

Végül Papp Béla, a földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának főnöke, arról biztosít, hogy mint az Alföld szülöttének, az alföldi probléma ügye szívéhez van növe, tehát mindent el fog követni, hogy a közgyűlésen megnyilatkozott szellem testet is öltjön. Kéri azonban, hogy az Alföld sorsával szemben megnyilvánuló érdeklődés és aggodalom továbbra is meg legyen. Ha szakemberek és gazdák mögötte fognak állani, úgy bizonyos a siker felől, melyet a közgyűlés annyira óhajt.

A közgyűlést a sóstógyógyfürdői vendéglőben bankett követte. A banketten dr. Erdőhegyi Lajos főispán a kormányzóra mondott pohárköszöntőt. Szohor Pál városi főjegyző a nála megszokott ékesszólással az Egyesületet éltette. Pohárköszöntőt mondtak még: Virányi Sándor vm. főjegyző, ifj. gr. Mailáth József, br. Molnár Viktor, Papp Béla, Biró Zoltán, Roth Gyula, Onczay László, Lipóczy Béla.

A bankett után a társaság az éjjeli órákig maradt együtt és a vidám hangulatban felzendültek a régi selmeci diáknóták.

Másnap, június 3-án, a programmba vett tanulmányút lefolyását megzavarta az esős időjárás. Nyíregyháza város erdő-

gazdaságának részletes megtekintése helyett annak csak egy kis része volt bejárható.

Ehelyett a társaság megtekintette Nyíregyházán a dr. Józsa András múzeumot. Majd a Koronában megtartott társasbéd után a várost tekintette meg és a délutáni vonatokkal az ország minden részébe szétszéledt. (Röcsei Géza.)

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGALAT KÖRÉBŐL

A m. kir. földművelésügyi miniszter Szepesi Artur és Hepke Artur m. kir. főerdőtanácsosokat kölcsönösen áthelyezte s előbbit a győri, utóbbit pedig a miskolci m. kir. erdőigazgatóság vezetésével bízta meg.

Mayer s. k.

m. kir. földművelésügyi miniszter.